

No tan lluny de Catalunya, malgrat tot

“Perfecte. Joan Ignasi Pla [secretari general del PSPV-PSOE] baixa de la trona, i encara falten set minuts per a les 2 h de la vesprada. Perfecte.”

“Ara eixirà Serafín Castellano [portaveu del PP a les Corts], i serà ell qui tanque tot el procés de reforma estatutària valenciana. S’ho mereix. Ell ha estat qui ha dut el pes negociador pels populars, tot un exzaplanista com ell. Ja va bé que el president [Camps] no diga l’última paraula, que s’espere a les fotos al costat del ficus, a fora.”

Alguna cosa semblant devien rumiar els caps pensants de Canal 9, als quals el cronòmetre els jugava una bona passada. Les intervencions de Castellano i Camps coincidien amb l’hora d’inici de l’informatiu del migdia, el més seguit de l’ens autonòmic. Hora punta per a un moment capital, i sense opositors pel mig. Tot per a ells. Per a Castellano: “Aquest Estatut consolida les nostres senyes d’identitat, i insistesc ací en l’idioma valencià.” Camps: “Arribem al màxim sostre d’autogovern dins de la Constitució espanyola.”

Tot i que Ràdio Televisió Valenciana havia retransmès les tres hores i mitja que havia ocupat la sessió, atorgant més protagonisme que mai a socialistes i Esquerra Unida –el portaveu d’aquesta formació, Joan Ribó, va sumar més minuts de quota de pantalla que en tota la legislatura–, el moment àlgid era novament per als de sempre.

82 a 7. Abans que parlara Pla s’havia fet la votació definitiva, que per 82 vots –PP i PSPV-PSOE– a 7 –EUPV–l’Entesa i el representant del Grup Mixt– acatava els canvis que havia patit el text a Madrid. Nou Estatut, doncs.

Ribó, precisament, va remarcar que es tracta d’una “oportunitat històrica perduda”, i que “a Madrid, el text ha estat fins i tot empitjorat”. Sobre l’aparició en sis ocasions de l’expressió “idioma valencià”, va advertir que “el temps ens dirà les conseqüències: jo, si estic malalt, vaig al metge; si vull fer una casa, vaig a l’arquitecte, i si vull saber de llengua, vaig als filòlegs”.

Tenien raó els socialistes valencians. Els estatuts valencià i català no distaran tant d’allò que podia semblar en un principi. La setmana passada van aprovar-se tots dos: el primer, de manera definitiva, a les Corts valencianes, i el segon, al Congrés. És la fi d’un any i mig d’intenses negociacions.

El president valencià, Francesc Camps, i el secretari general del PSPV-PSOE, Joan Ignasi Pla, es feliciten pel pacte estatutari. El passat dilluns, 27 de març, passa així a la història.

Castellano, sobre aquest tema, va afirmar que “es consolida l’idioma valencià, jo haguera volgut que hi apareguera encara més vegades, nosaltres el defensem sense complexos”. El portaveu del Grup Popular va acusar Esquerra Unida de “marginar-se”, de ser “el partit del no: no a l’AVE, no a l’aigua, no a tot”. I va rebllar que Ribó “volia fer *copia y pega* d’un altre estatut”. Com si l’Estatut català encara fóra aquell que va entrar a les Corts espanyoles.

Antoni Such, portaveu socialista, va recordar a Ribó que “aquest Estatut tampoc no reflecteix el nostre programa, però val la pena”. Sobre la barrera del 5% per accedir a les Corts –ara fora de la carta magna–, va convidar Esquerra Unida a treballar conjuntament per rebaixar-la en la llei electoral. En tot cas,

Such va afanyar-se a proposar “fórmules intermèdies”, en un clara referència al 5% provincial, que no treuria de pobres ni EUPV ni Bloc.

Pla i Camps. Els dos homes que, al capdavant, simbolitzen la reforma, van optar per un to clarament institucional: el primer –corbata verd esperança–, va destacar el fet que el nou Estatut fa que els valencians “no siguen més que ningú, però tampoc menys que ningú”.

Camps –corbata taronja valenciana–, al pati de les Corts, va demostrar com d’important ha estat, per a ell, l’aprovació del text: “He complert un cicle polític”, va sentenciar, en una frase típica de tèrbola nit electoral. No, no se’n va, encara. Camps volia exemplificar la importància d’haver arribat, va remarcar-

Un marcador contundent: PP i PSPV-PSOE aproven la reforma estatutària. No tots aplaudeixen –Carles Arnal, de l'Entesa, parla d'“Estatut de vergonya”–. El ministre d'Administracions Públiques, Jordi Sevilla, va acudir a l'acte. Entre els convidats a la llotja, Enric Morera –secretari general del Bloc– i Glòria Marcos –coordinadora general d'EUPV–: en van parlar, del pacte? La tradicional foto del president amb els expresidents, amb l'absència tradicional de l'expresident de sempre. Carlos Fabra, per fi a València, juntament amb l'alcalde de Castelló, Alberto Fabra, a qui han encarregat convèncer el president de la Diputació castellonenca perquè no repentesca al 2007: mirant les cares, sembla que no ho aconsegueix.

ho, “al màxim d'autogovern”. Va evocar els seus temps adolescents, aquell 1982 en què “l'ambició de llibertat, de democràcia” no va dur un reconeixement com a nacionalitat històrica. Per uns segons, Camps va semblar un d'aquells joves que ompliren els carrers a final dels setanta al crit de “llibertat, amnistia i estatut d'autonomia”.

Van ser uns segons, només. La línia del discurs no va ser de les que al president del seu partit, Mariano Rajoy, li han creat “alguns problemes” [reconeix que la reforma valenciana ha estat mal vista dins del PP]. Camps va contenir l'emoció fins al punt que el seu cervell va saber que calia passar al castellà, seguint el costum de fer discursos primmiradament bilingües.

De la llotja i els lleons. Era, sens dubte, un dia històric: sols calia mirar la llotja de convidats i les dues sales que van habilitar-se perquè d'altres convidats seguien el ple. Abans de veure qui hi havia i qui, com sempre, no, val a dir que la vida parlamentària del diputat trànsfuga, Francisco Javier Tomás Puchol, no és fàcil. No només per com li

costa teixir el discurs, sinó, sobretot, pel menyspreu que rep dels excompanys populars. En parlar, naix un xiuxiueig que va *in crescendo* i es barreja amb notables mostres de menfotisme cap a allò que diu. Ací sí actuen com un metrònom, campistes i zaplanistes.

El boicot als productes trànsfugues arriba, a vegades, a extrems poc edificants. Per exemple, que el president de les Corts, Julio de España, no li permetera, com a la resta de grups, mostrar el seu condol pels cinc morts de la vespra en una residència de Massamagrell (Horta). Va interrompre'l i va començar-lo a referir-se, en exclusiva, a l'Estatut.

Pugem, ara sí, a la llotja de convidats. Enric Morera, secretari general del Bloc, va ser convidat pel PSPV-PSOE, i va seure, ves per on, al costat de la seua homòloga d'Esquerra Unida, Glòria Marcos, tot just quan el primer ja diu, sense embuts, que caldrà dialogar amb la segona sobre programes amb vista a una possible entesa preelectoral. Fins i tot va fer gestos d'aplaudiment –sense crear soroll– en acabar de sentir un discurs de Ribó sobre la tanca del 5%. Marcos no va gosar tant, però.

Més cridanera encara va ser la presència de Carlos Fabra, president de la Diputació de Castelló, absent durant tot el procés de reforma però no en la festa final, tot i que ell, cara de festa, no en feia gaire. Va escampar el poll tot just després del discurs final de Castellano.

Una mica més al centre, com si es tractara d'un emperador romà a la llotja del circ, el ministre d'Administracions Públiques, Jordi Sevilla.

Tot seguit, els dos expresidents de la Generalitat Valenciana, Joan Lerma i José Luis Ohivas. Perquè, si atenem a les fotos conjuntes que, amb Camps, es fan des de fa un any, no n'hi ha cap més, d'expresident.

Del costat popular, cal destacar un José María Chiquillo –expresident d'Unió Valenciana i ara senador del PP, sense carnet– en avançat estat de metamorfosi. Ja passat de cuquet a papallona, i prest per volar. L'últim gran fitxatge provinent del regionalisme ben entès.

I a l'extrem de la llotja, tot just davant de Camps, Ana Michavila –germana d'un exministre de Justícia–, que, com el seu assessorat, no s'estava d'enviar missatges a través del telèfon mòbil. Tan

A l'esquerra, tripartits del passat i del present, barrejats i ben diferenciats en conèixer l'aprovació de l'Estatut de Catalunya a Madrid: l'expresident Jordi Pujol hi va assistir. A la dreta, complicitat entre el president espanyol i el cap de l'oposició català.

en línia recta, de fet, Michavila feia l'efecte de ser l'entrenadora de boxa del president, tot sovint tan moixet.

Dues últimes consideracions que tampoc no constaran mai al diari de sessions. D'un costat, la multiplicitat de formes fonètiques que va emprar el president de les Corts, Julio de España, per referir-se a Antoni Such: *Chu, Sus, Sux*, i, per descomptat, el *Such* a la castellana. Se li ha de reconèixer, en tot cas, que va parlar més que mai en la "llengua pròpia". De l'altre, una zaplanista Elvira Suanzes a la qual va costar molt de convèncer, pertot arreu del pati de l'edifici, a fi que acceptara fotografiar-se juntament amb tot el Grup Popular, en acabar la jornada. En posar, va obviar els focus i, per sempre més, quedarà a una cantonada, mirant cap a la dreta. Molta mala maror en el si del PP valencià.

I això que els socialistes tampoc no són allò que se'n diu una pinya: per què la diputada María José Mendoza no va aplaudir en aprovar-se l'Estatut? Per què va limitar-se a posar-se dreta?

Dos passes per darrere. Així transita, temporalment, el germà català. Quant a competències, això sí, encara va per davant. No tant com al setembre, però encara va per davant.

Dijous 30 de març, i sense cap novetat respecte a allò que va acordar la comissió constitucional del Congrés dels Diputats, la cambra baixa va aprovar el text: els 189 vots de PSOE, CiU, PNB, Esquerra Verda, BNG i Coalició Canària, el 55% dels sufragis, van superar els 154 en contra de PP, ERC i Eusko Al-

kartasuna. Nafarroa Bai i Chunta Aragonesista van abstenir-se.

La manca d'un acord al voltant de la gestió dels ports i aeroports s'afegia als arguments dels republicans per no variar la seua posició. En aquest tema, però, s'albira una possible solució que passaria per elaborar una llei al marge de l'Estatut que transferira més competències al Govern català. El tripartit que ha aprovat l'Estatut a Madrid –PSC, CiU i ICV– negociarà els pròxims dies en aquest sentit.

Ho faran a banda del debat que sobre la Carta Magna tindrà lloc ara al Senat. Tot i que ERC, dijous, va picar l'ullet a allò que puga succeir a la cambra alta, el fet és que s'espera que hi haja grans canvis. El rellotge hi tindrà molt a veure, ja que la intenció obertament expressada pels socialistes és celebrar el referèndum el 18 de juny. Però si no hi haguera acord al Senat –al "no" del PP només s'hi haurien d'afegir els vots negatius de cinc senadors més– es frustraria el desig de José Luis Rodríguez Zapatero de passar pàgina estatutària i encarar de ple el procés de pau al País Basc. Al remat, com veiem, tot són elements immersos en una espiral preelectoral.

Les frases més destacades de dijous al Congrés van reflectir la molt diversa transcendència que té el nou Estatut entre els partits. Per a la vicepresidenta del Govern espanyol, María Teresa Fernández de la Vega, "renova el pacte polític del 1979 i vigoritza i consolida la unitat de tots els pobles d'Espanya". Mariano Rajoy, president del PP, opina que "han fet servir la mateixa tècnica que el corc,

minúscul insecte que sembla inofensiu però tomba cases". El portaveu de CiU al Congrés, Josep Antoni Duran i Lleida, va advertir que "les ferides obertes tardaran a cicatritzar". El d'ERC, Joan Puigcercós, creu que "és un bon Estatut per a una regió d'Espanya, però no per a una nació d'Europa". Joan Herrera, d'ICV, va votar a favor "perquè allò revolucionari és avançar". Alfredo Pérez Rubalcaba, portaveu parlamentari socialista, va recordar que "només hi ha una nació a la Constitució amb valor normatiu, que és Espanya, i aquesta realitat està assumida en aquest Estatut".

El president Zapatero va acudir als últims minuts de la sessió, sense intervenir-hi, però. Durant l'aprovació de l'Estatut valencià, no va fer acte de presència. Com en el cas valencià, cenyirà la seua participació a l'aprovació al Senat.

La retallada patida per l'Estatut català –ha passat del 10 al 7, segons el president de CiU, Artur Mas– l'ha acostat al text valencià. El terme "nació" apareix al preàmbul, com País Valencià. Tots dos tindran agència tributària pròpia i tribunal superior de justícia com a última instància, hi ha drets històrics en un cas i dret civil foral valencià en l'altre, capacitat de dissolució de les Corts, de fer referèndums en futures reformes..., i, per qüestions de finançament, sempre hi ha la LOFCA i la "clàusula Camps". No ho diu en veu alta, però el president valencià, com el balear, creua els dits per un finançament a "l'estil Mas".

Víctor Maceda
(amb informacions d'Enric Rimbau)